

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДРОГОБИЦЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ІВАНА ФРАНКА
РАДА МОЛОДИХ ВЧЕНИХ
MINISTRY OF EDUCATION AND SCIENCE OF UKRAINE
DROHOBYCH IVAN FRANKO STATE PEDAGOGICAL UNIVERSITY
YOUNG SCIENTISTS COUNCIL

ISSN 2308-4855 (Print)
ISSN 2308-4863 (Online)

АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ ГУМАНІТАРНИХ НАУК

HUMANITIES SCIENCE CURRENT ISSUES

ВИПУСК 89. ТОМ 2
ISSUE 89. VOLUME 2

Видавничий дім
«Гельветика»
2025

*Рекомендовано до друку Вченою радою
Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка
(протокол № 9 від 28.08.2025 р.)*

Актуальні питання гуманітарних наук / [редактори-упорядники М. Пантук, А. Душний, В. Ільницький, І. Зимомря]. – Дрогобич : Видавничий дім «Гельветика», 2025. – Вип. 89. Том 2. – 376 с.

Видання розраховане на тих, хто цікавиться питаннями розвитку педагогіки вищої школи, а також філології, мистецтвознавства, історії.

Редакційна колегія:

Пантук М.П. – головний редактор, доктор педагогічних наук, професор, проректор з наукової роботи (Дрогобицький державний педагогічний університет імені Івана Франка); **Душний А.І.** – співредактор, кандидат педагогічних наук, доцент (Дрогобицький державний педагогічний університет імені Івана Франка); **Ільницький В.І.** – співредактор, доктор історичних наук, професор (Дрогобицький державний педагогічний університет імені Івана Франка); **Дмитрів І.І.** – відповідальний секретар, кандидат філологічних наук, доцент (Дрогобицький державний педагогічний університет імені Івана Франка); **Андрєєв В.М.** – доктор історичних наук, професор (Київський університет імені Бориса Грінченка); **Батюк Т.В.** – кандидат історичних наук, доцент (Дрогобицький державний педагогічний університет імені Івана Франка); **Баукова А.Ю.** – кандидат історичних наук, доцент (Львівський національний університет імені Івана Франка); **Бермес І.Л.** – доктор мистецтвознавства, професор (Дрогобицький державний педагогічний університет імені Івана Франка); **Боровик Л.А.** – кандидат педагогічних наук, доцент (Міжнародний економіко-гуманітарний університет імені академіка Степана Дем'янчука); **Волюшин С.М.** – кандидат педагогічних наук (Дрогобицький державний педагогічний університет імені Івана Франка); **Грищенко Г.З.** – кандидат історичних наук, доцент (Дрогобицький державний педагогічний університет імені Івана Франка); **Галів М.Д.** – доктор педагогічних наук, професор (Дрогобицький державний педагогічний університет імені Івана Франка); **Галів В.М.** – кандидат історичних наук, доцент (Дрогобицький державний педагогічний університет імені Івана Франка); **Гук О.В.** – кандидат педагогічних наук, доцент (Дрогобицький державний педагогічний університет імені Івана Франка); **Гжесяк Ян** – доктор габілітований, надзвичайний професор кафедри (Державна вища професійна школа в Коніні, Польща); **Дутчак В.Г.** – доктор мистецтвознавства, професор (Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника); **Засць В.М.** – кандидат мистецтвознавства, доцент (Національна музична академія України імені Петра Чайковського); **Зимомря І.М.** – доктор філологічних наук, професор (Ужгородський національний університет); **Іванишин П.В.** – доктор філологічних наук, професор (Дрогобицький державний педагогічний університет імені Івана Франка); **Кекош О.М.** – кандидат педагогічних наук (Дрогобицький державний педагогічний університет імені Івана Франка); **Корсак Р.В.** – доктор історичних наук, професор (Ужгородський національний університет); **Кравчик М.О.** – кандидат філософських наук, доцент (Міжнародний гуманітарний університет); **Лазурко Л.М.** – доктор історичних наук, доцент (Дрогобицький державний педагогічний університет імені Івана Франка); **Мартинів Л.І.** – кандидат мистецтвознавства, доцент (Дрогобицький державний педагогічний університет імені Івана Франка); **Маршалек-Кава Джоанна** – доктор наук, доцент (Університет Миколая Коперника в Торуні, Торунь, Польща); **Масненко В.В.** – доктор історичних наук, професор (Черкаський національний університет імені Богдана Хмельницького); **Мафтин Н.В.** – доктор філологічних наук, професор (Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника); **Мацьків П.В.** – доктор філологічних наук, професор (Дрогобицький державний педагогічний університет імені Івана Франка); **Медвідь О.В.** – кандидат історичних наук (Дрогобицький державний педагогічний університет імені Івана Франка); **Невмержицька О.В.** – доктор педагогічних наук, доцент (Дрогобицький державний педагогічний університет імені Івана Франка); **Оршанський Л.В.** – доктор педагогічних наук, професор (Дрогобицький державний педагогічний університет імені Івана Франка); **Пагута М.В.** – кандидат педагогічних наук, доцент (Дрогобицький державний педагогічний університет імені Івана Франка); **Пантук Т.І.** – доктор педагогічних наук, професор (Дрогобицький державний педагогічний університет імені Івана Франка); **Петречко О.М.** – доктор історичних наук, професор (Дрогобицький державний педагогічний університет імені Івана Франка); **Печарський А.Я.** – доктор філологічних наук, професор (Львівський національний університет імені Івана Франка); **Попп Р.П.** – кандидат історичних наук (Дрогобицький державний педагогічний університет імені Івана Франка); **Синкевич Н.Т.** – кандидат мистецтвознавства, доцент (Дрогобицький державний педагогічний університет імені Івана Франка); **Ситник О.М.** – доктор історичних наук, професор (Мелітопольський державний педагогічний університет імені Богдана Хмельницького); **Сташевська І.О.** – доктор педагогічних наук, професор (Харківська державна академія культури), заслужений діяч мистецтв України; **Сташевський А.Я.** – доктор мистецтвознавства, професор (Харківська державна академія культури), заслужений діяч мистецтв України; **Стецик Ю.О.** – доктор історичних наук, професор (Дрогобицький державний педагогічний університет імені Івана Франка); **Стреначикова Марія** – доктор наук (doc. CSc., PhD.), (Академія мистецтв у Банській Бистриці); **Тельвак В.П.** – кандидат історичних наук, доцент (Дрогобицький державний педагогічний університет імені Івана Франка); **Устименко-Косоріч О.А.** – кандидат мистецтвознавства, доктор педагогічних наук, професор (Сумський державний педагогічний університет імені А.С.Макаренка); **Футала В.П.** – доктор історичних наук, доцент (Дрогобицький державний педагогічний університет імені Івана Франка); **Чик Д.Ч.** – доктор філологічних наук, доцент (Кременецька обласна гуманітарно-педагогічна академія імені Тараса Шевченка); **Янишин Б.М.** – кандидат історичних наук, старший науковий співробітник (Інститут історії України НАН України); **Яремчук В.П.** – доктор історичних наук, професор (Національний університет «Острозька академія»).

Збірник індексується в міжнародній базі даних Index Copernicus International.

На підставі наказу Міністерства освіти і науки України № 6143 від 28.12.2019 р. (додаток 4) журнал внесений до Переліку наукових фахових видань України (категорія «Б») у галузі педагогічних наук (А1 – Освітні науки, А2 – Дошкільна освіта, А3 – Початкова освіта, А4 – Середня освіта (за предметними спеціалізаціями), А5 – Професійна освіта (за спеціалізаціями), А6 – Спеціальна освіта (за спеціалізаціями)).

На підставі наказу Міністерства освіти і науки України № 409 від 17.03.2020 р. (додаток 1) журнал внесений до Переліку наукових фахових видань України (категорія «Б») у галузі філологічних наук (В11 – Філологія (за спеціалізаціями)) та у галузі культури і мистецтва (В2 – Дизайн, В3 – Декоративне мистецтво та ремесла, В4 – Образотворче мистецтво та реставрація, В5 – Музичне мистецтво, В6 – Перформативні мистецтва, В12 – Культурологія та музеєзнавство, В14 – Організація соціокультурної діяльності).

На підставі наказу Міністерства освіти і науки України № 1290 від 30.11.2021 р. (додаток 3) журнал внесений до Переліку наукових фахових видань України (категорія «Б») у галузі історичних наук (В9 – Історія та археологія).

*Рестрація суб'єкта у сфері друкованих медіа: Рішення Національної ради України
з питань телебачення і радіомовлення № 1190 від 11.04.2024 року. Ідентифікатор медіа R30-04753.*

*Суб'єкт у сфері друкованих медіа: Дрогобицький державний педагогічний університет імені Івана Франка (вул. І. Франка, 24,
м. Дрогобич, Львівська обл., 82100, e-mail: dspu@dspu.edu.ua, тел. (03-24) 41-04-74)*

Усі електронні версії статей збірника оприлюднюються на офіційному сайті видання
www.aphn-journal.in.ua

Редакційна колегія не обов'язково поділяє позицію, висловлену авторами у статтях, та не несе відповідальності за достовірність наведених даних та посилань.

Статті у виданні перевірені на наявність плагіату за допомогою програмного забезпечення StrikePlagiarism.com від польської компанії Plagiat.pl.

Мови розповсюдження: українська, англійська, польська, німецька, французька, болгарська, румунська.

Засновник – Дрогобицький державний педагогічний університет імені Івана Франка,
співзасновники Ільницький В.І., Душний А.І., Зимомря І.М.

© Дрогобицький державний педагогічний
університет імені Івана Франка, 2025

© Пантук М.П., Душний А.І., Зимомря І.М., 2025

Recommended for publication
by Drohobych Ivan Franko State Pedagogical University Academic Council
(protocol No 9 from 28.08.2025)

Humanities science current issues / [editors-compilers M. Pantyuk, A. Dushnyi, V. Ilnytskyi, I. Zymomrya]. – Drohobych : Publishing House „Helvetica”, 2025. – Issue 89. Volume 2. – 376 p.

The journal is intended for all interested in high school pedagogy, philology, art, and history.

Editorial board:

M. Pantyuk – Editor-in-Chief, Doctor of Pedagogical Sciences, Professor, Vice-Rector for Scientific Work (Ivan Franko Drohobych State Pedagogical); **A. Dushnyi** – Co-Editor, Candidate of Pedagogical Sciences, Associate Professor (Drohobych Ivan Franko State Pedagogical University); **V. Ilnytskyi** – Doctor of History, Professor (Drohobych Ivan Franko State Pedagogical University); **I. Dmytriv** – Corresponding Secretary, Candidate of Philological Sciences, Associate Professor (Drohobych Ivan Franko State Pedagogical University); **V. Andriev** – Doctor of History, Professor (Kyiv Grinchenko University); **T. Batiuk** – Candidate of Historical Sciences, Associate Professor (Drohobych Ivan Franko State Pedagogical University); **A. Baukova** – Candidate of Historical Sciences, Associate Professor (Ivan Franko Lviv National University); **I. Bermes** – Doctor of Arts, Professor (Drohobych Ivan Franko State Pedagogical University); **L. Borovyk** – Candidate of Pedagogical Sciences, Associate Professor (Academician Stepan Demianchuk International University of Economics and Humanities); **S. Voloshyn** – Candidate of Pedagogical Sciences (Drohobych Ivan Franko State Pedagogical University); **H. Hrytsenko** – Candidate of Historical Sciences, Associate Professor (Drohobych Ivan Franko State Pedagogical University); **M. Haliv** – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor (Drohobych Ivan Franko State Pedagogical University); **V. Halyk** – Candidate of Historical Sciences, Associate Professor (Drohobych Ivan Franko State Pedagogical University); **O. Huk** – Candidate of Pedagogical Sciences, Associate Professor (Drohobych Ivan Franko State Pedagogical University); **J. Gzhesiak** – Dr. Gab., Associate Professor (Konin Higher Secondary School of Education); **V. Dutchak** – Doctor of Arts, Professor (Vasyl Stefanyk Precarpathian National University); **V. Zaiets** – Candidate of Art Studies, Associate Professor (National Music Academy of Ukraine named after Peter Tchaikovsky); **I. Zymomria** – Doctor of Philology, Professor (Uzhgorod National University); **P. Ivanyshyn** – Doctor of Philology, Professor (Drohobych Ivan Franko State Pedagogical University); **O. Kekosh** – Candidate of Pedagogical Sciences (Drohobych Ivan Franko State Pedagogical University); **R. Korsak** – Doctor of Historical Sciences, Professor (Uzhhorod National University); **M. Kravchyk** – Ph.D. in Philosophy, Associate Professor (International Humanitarian University); **L. Lazurko** – Doctor of History, Professor (Drohobych Ivan Franko State Pedagogical University); **L. Martyniv** – Candidate of Art Studies, Associate Professor (Drohobych Ivan Franko State Pedagogical University); **Marszalek-Kawa Joanna** – Doctor of Science, Associate Professor (Nicolaus Copernicus University in Torun, Torun, Poland); **V. Masnenko** – Doctor of History, Professor (Bogdan Khmelnytsky Cherkasy National University); **N. Maftyn** – Doctor of Philology, Professor (Vasyl Stefanyk Precarpathian National University); **P. Matskiy** – Doctor of Philology, Professor (Drohobych Ivan Franko State Pedagogical University); **O. Medvid** – Ph.D. in History, Associate Professor (Drohobych Ivan Franko State Pedagogical University); **O. Nevmerzhytska** – Doctor of Pedagogical Sciences, Associate Professor (General Pedagogy and Preschool Education of Drohobych Ivan Franko State Pedagogical University); **L. Orshanskyi** – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor (Drohobych Ivan Franko State Pedagogical University); **M. Pahuta** – Candidate of Pedagogical Sciences, Associate Professor (Drohobych Ivan Franko State Pedagogical University); **T. Pantiuk** – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor (Drohobych Ivan Franko State Pedagogical University); **O. Petrechko** – Doctor of History, Professor (Drohobych Ivan Franko State Pedagogical University); **A. Pecharskyi** – Doctor of Philological Sciences, Professor (Lviv National University); **R. Popp** – Ph.D. in History, Associate Professor (Drohobych Ivan Franko State Pedagogical University); **N. Synkevych** – Candidate of Arts, Associate Professor (Drohobych Ivan Franko State Pedagogical University); **O. Sytnyk** – Doctor of Historical Sciences, Professor (Bohdan Khmelnytsky Melitopol State Pedagogical University); **I. Stashevska** – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor (Academic Affairs of Kharkiv State Academy of Culture), Honored Worker of Arts of Ukraine; **A. Stashevskyi** – Doctor of Arts, Professor (Kharkiv State Academy of Culture), Honored Worker of Arts of Ukraine; **Y. Stetsyk** – Doctor of History, Professor (Drohobych Ivan Franko State Pedagogical University); **M. Strenachikova** – Doctor of Science (Doc. CSc., PhD.), (Academy of Arts in Banska Bystrica); **V. Telvak** – Candidate of Historical Sciences, Associate Professor (Drohobych Ivan Franko State Pedagogical University); **V. Futala** – Doctor of History, Professor (Drohobych Ivan Franko State Pedagogical University); **O. Ustymenko-Kosorich** – Candidate of Art History, Doctor of Pedagogical Sciences, Professor (Sumy State Pedagogical University named after A.S. Makarenko); **D. Chyk** – Doctor of Philology, Associate Professor (Taras Shevchenko Kremenets Regional Humanities and Pedagogical Academy); **B. Yanyshyn** – Candidate of Historical Sciences, Senior Research Associate (Institute of History of Ukraine of the NAS of Ukraine); **V. Yaremchuk** – Doctor of History, Professor (Ostroh Academy National University).

The collection is included in such international databases as Index Copernicus International.

According to the Order of the Ministry of Education and Science of Ukraine as of 28.12.2019 № 6143 (annex 4), the journal is included in the List of scientific professional editions of Ukraine (category “B”) on pedagogical sciences (A1 – Education Sciences, A2 – Pre-School Education, A3 – Primary Education, A4 – Secondary Education (with subject specializations), A5 – Vocational Education (with specializations), A6 – Special Education (with specializations)).

According to the Order of the Ministry of Education and Science of Ukraine as of 17.03.2020 № 409 (annex 1), the journal is included in the List of scientific professional editions of Ukraine (category “B”) on philological sciences (B11 – Philology (with specializations)) and culture and arts (B2 – Design, B3 – Decorative Arts and Crafts, B4 – Fine Arts and Restoration, B5 – Musical Arts, B6 – Performing Arts, B12 – Cultural Studies and Museum Studies, B14 – Organization of Sociocultural Activities).

According to the Order of the Ministry of Education and Science of Ukraine as of 30.11.2021 № 1290 (annex 3), the journal is included in the List of scientific professional editions of Ukraine (category “B”) on historical sciences (B9 – History and Archeology).

Registration of Print media entity: Decision of the National Council of Television and Radio Broadcasting of Ukraine № 1190 as of 11.04.2024. Media ID: R30-04753.

Media entity: Drohobych Ivan Franko State Pedagogical University (24, Ivan Franko Str., Drohobych, Lviv region, 82100, e-mail: dspu@dspu.edu.ua, tel. (03-24) 41-04-74)

All electronic versions of articles in the collection are available on the official website edition
www.apfn-journal.in.ua

Editorial board do not necessarily reflect the position expressed by the authors of articles,
and is not responsible for the accuracy of these data and references.

The articles were checked for plagiarism using the software StrikePlagiarism.com developed by the Polish company Plagiat.pl.

Distribution languages: Ukrainian, English, Polish, German, French, Bulgarian, Romanian.

Founder – Drohobych Ivan Franko State Pedagogical University,
co-founders V. Ilnytskyi, A. Dushnyi, I. Zymomrya.

УДК 001.817"1960/1980":930.1:338.45(477)"1946/1965"
DOI <https://doi.org/10.24919/2308-4863/89-2-6>

Людмила ХРЯЩЕВСЬКА,
orcid.org/0000-0003-2611-0817
кандидатка історичних наук,
доцентка кафедри історії

Навчально-наукового педагогічного інституту імені В. О. Сухомлинського
Національного університету кораблебудування імені адмірала Макарова
(Миколаїв, Україна) ludahryashev30@gmail.com

ДИСЕРТАЦІЙНІ ДОСЛІДЖЕННЯ УКРАЇНСЬКИХ РАДЯНСЬКИХ НАУКОВЦІВ ДРУГОЇ ПОЛОВИНИ 1960-Х – ПЕРШОЇ ПОЛОВИНИ 1980-Х РР. ЯК ІСТОРІОГРАФІЧНЕ ДЖЕРЕЛО ВИВЧЕННЯ УКРАЇНСЬКОЇ ПРОМИСЛОВОСТІ ПОВОЄННОЇ ДОБИ (1946–1965 РР.)

Стаття присвячена аналізу особливостей дисертаційних досліджень українських радянських науковців другої половини 1960-х – першої половини 1980-х рр. як сукупності історіографічних джерел вивчення української промисловості повоєнної доби (1946–1965 рр.).

Доведено, що разом з кратним посиленням русифікації, ще більшої залежності Української РСР від імперського центру, для історичної науки досліджуваний період позначився посиленням історичних досліджень тогочасної сучасності. Вивчення тематики промислової відбудови республік СРСР і особливо Української РСР слугувало не лише виконанню суто наукових завдань, але й мало пропагувати силу та міць радянського ладу, перевагу соціалістичного табору над країнами «капіталістичного Заходу». Єдиним, більш-менш не зашореним блоком історіографічних джерел були дисертаційні дослідження, автори яких намагалися показати не лише досягнення, але й прорахунки та упущення по тій чи іншій підтемі з тематики промисловості та робітництва, окреслити «білі плями» та коло актуальних, малодосліджених аспектів.

Встановлено, що весь пласт радянських дисертаційних досліджень можна умовно поділити на п'ять напрямків наукових пошуків: 1) дисертації з конкретно-історичними предметами досліджень у вигляді аналізу повоєнного відновлення галузей української промисловості, кількісних та якісних змін у складі робітництва Української РСР, внеску робітників в прискорення науково-технічного прогресу в промисловості; 2) окреме змалювання промислового розвитку західноукраїнського регіону, щоб разом з об'єктивною складовою аналізу розвитку індустрії, використовувати цю тему для пропаганди радянського ладу, «граючи» на контрасті становища західноукраїнських земель в дорадянський період; 3) показ допомоги промислових робітників радянському АПК, підвищення рівня його механізації та автоматизації (без змалювання перманентної глибинної кризи колгоспного села); 4) дослідження начебто активної участі українського промислового робітництва в суспільно-політичному житті республіки, організації та управлінні виробництвом; 5) традиційна як для всієї радянської історіографії історико-партійна складова.

Автор приходить до висновків, що дисертації зазначеного періоду залишаються частиною вітчизняного історіографічного наративу з промислової повоєнної тематики. На їх сторінках містяться важливі історіографічні факти з основних напрямів та векторів конкретно-історичної та історико-партійної тематики. Не дивлячись на політичну заангажованість та необхідність дотримуватись принципу партійності, українські радянські науковці провели в зазначений період колосальну роботу по введенню в науковий обіг величезної кількості періоджерел та виявили коло малодосліджених питань для майбутніх поколінь науковців.

Ключові слова: автореферат, дисертація, історіографія, неосталінізм, підприємство, повоєнна відбудова, промисловість, робітництво, сільське господарство, УРСР.

Liudmyla KHRIASHCHEVSKA,
 orcid.org/0000-0003-2611-0817

Candidate of Historical Sciences,
 Associate Professor at the Department of History
 V.O. Sukhomlinskyi Educational and Research Pedagogical Institute
 of Admiral Makarov National University of Shipbuilding
 (Mykolaiv, Ukraine) ludahryashev30@gmail.com

THESES BY UKRAINIAN SOVIET SCHOLARS (LATE 1960S – EARLY 1980S) AS A HISTORIOGRAPHICAL SOURCE FOR THE STUDY OF UKRAINIAN INDUSTRY IN THE POSTWAR PERIOD (1946–1965)

The article is devoted to the analysis of the peculiarities of theses by Ukrainian Soviet scholars in the late 1960s – early 1980s as a set of historiographical sources for the study of Ukrainian industry in the post-war period (1946–1965).

The research has shown that alongside the intensification of Russification and the increasing dependence of the Ukrainian SSR on the imperial centre, the period under review was also characterised a surge in interest towards historical studies related to the that time. Studies on the industrial reconstruction of Soviet republics – particularly the Ukrainian SSR – were conducted not only to address scholarly issues but also to strengthen the Soviet system and promote the ideological superiority of the socialist camp over the “capitalist West”. Among the available historiographical sources, theses stood out as the most relatively unbiased bodies of work. Many authors attempted to highlight not only accomplishments but also shortcomings and gaps within various subtopics related to industry and working class, identifying “blind spots” and a range of relevant yet understudied issues.

It has been established that the body of Soviet theses on this topic may be categorised into five principal areas of scholarly inquiry: 1) focusing on specific historical processes, such as the post-war reconstruction of Ukrainian industry, quantitative and qualitative shifts in the composition of the Ukrainian SSR’s workforce, and the contribution of industrial workers to the advancement of scientific and technological progress; 2) giving a separate description of the industrial development of the western Ukraine, in order to use this topic for the propaganda of the Soviet system, “playing” on the contrast of the situation in the western Ukrainian lands in the pre-Soviet period, together with the objective component of the analysis of industrial development; 3) highlighting the support of industrial workers for the Soviet agro-industrial complex, particularly in terms of increased mechanisation and automation (omitting any reference to the ongoing systemic crisis in the collective farm sector); 4) portraying the alleged active participation of Ukrainian industrial workers in the socio-political life of the republic, including their roles in production management and organisational structures; and 5) having the historical-party component, traditional for all Soviet historiography.

The author concludes that dissertations written during this period constitute a significant component of the national historiographical discourse on post-war industrial developments. These works contain valuable historiographical evidence concerning the principal directions and thematic vectors of both specific historical and party-political topics. Despite evident political bias and the imperative to conform to the principle of partisanship, Ukrainian Soviet scholars made a substantial contribution by incorporating a considerable volume of primary sources into academic circulation. Moreover, they identified several underexplored issues, thereby laying a foundation for future scholarly inquiry.

Key words: extended abstract, thesis, historiography, neo-Stalinism, enterprise, post-war reconstruction, industry, working class, agriculture, Ukrainian SSR.

Постановка проблеми. В другій половині 1960-х рр. радянські історики разом з усім суспільством вступили у відносно нову епоху – добу неосталінізму, «брежнєвського застою» та зіштовхнулись з новим наступом центру радянської імперії на неросійські республіки. Ілюзії хрущовської доби, сподівання на демократизацію та лібералізацію суспільно-політичного життя остаточно розвіялись вже на початку 1960-х рр., коли М. Хрущов почав вибудовувати власний культ особистості. Однак відсторонення його від влади та зосередження останньої в руках Л. Брежнєва в рази погіршили дану ситуацію. «Консервація» усталених порядків, посилення впливу партійної та бюрократичної номенклатури, закріплення у черговій Конституції «...керівної та спрямову-

ючої ролі КПРС...» – все це слугувало тому, що майбутні науковці назовуть дане двадцятиріччя добою «неосталінізму», маючи на увазі вибудовування нового культуру особи, «вождя» та «батька» усіх радянських народів. Історична наука зазначеного періоду остаточно була імплементована в партійно-державний апарат. Втім науковці все одно намагалися навіть за умов чітко визначених рамок та наперед встановлених «результатів», до яких вони мали б прийти на сторінках своїх праць досліджувати знакові, актуальні проблеми в першу чергу тодішнього для них сьогодення. Тематика української повоєнної промисловості була одним із таких векторів наукових пошуків.

Аналіз досліджень. Серед робіт, в яких вже частково досліджено дану проблему, слід виді-

лити роботи Н. Лаас (Лаас, 2009), Ю. Лаєвської (Лаєвська, 2008) Д. Нефьодова (Нефьодов, 2018).

Метою статті є аналіз особливостей дисертаційних досліджень українських радянських науковців другої половини 1960-х – першої половини 1980-х рр. як сукупності історіографічних джерел вивчення української промисловості повоєнної доби (1946–1965 рр.).

Виклад основного матеріалу. Разом з кратним посиленням русифікації, ще більшої залежності Української РСР від імперського центру, для історичної науки досліджуваний період позначився посиленням історичних досліджень тогочасної сучасності. Вивчення тематики промислової відбудови республік СРСР і особливо Української РСР слугувало не лише виконанню суто наукових завдань, але й мало пропагувати силу та міць радянського ладу, перевагу соціалістичного табору над країнами «капіталістичного Заходу». Враховуючи даний, вкрай заангажований та суб'єктивний підхід, промислова проблематика вивчалась українськими радянськими науковцями вкрай однобічно, з ігноруванням «незручних» фактів та першоджерел, які вибивались з канви офіційної пропаганди. Єдиним, більш-менш не зашореним блоком історіографічних джерел були дисертаційні дослідження, автори яких намагалися показати не лише досягнення, але й прорахунки та упущення по тій чи іншій підтемі з тематики промисловості та робітництва, окреслити «білі плями» та коло актуальних, малодосліджених аспектів. Хоча й все одно не варто мати ілюзій: як мінімум до середини 1980-х рр. радянська історична наука цілком підпорядковувалась партійно-номенклатурному апарату і виступала в якості ідеологічної підтримки існуючого ладу. Втім все одно вивчення величезного пласту історичних фактів, які містяться на сторінках українських радянських дисертацій зазначеного періоду залишають їх важливих історіографічним джерельним наративом.

Весь пласт радянських дисертаційних досліджень можна умовно поділити на п'ять напрямків наукових пошуків: 1) дисертації з конкретно-історичними предметами досліджень у вигляді аналізу повоєнного відновлення галузей української промисловості, кількісних та якісних змін у складі робітництва Української РСР, внеску робітників в прискорення науково-технічного прогресу в промисловості (Андрєєв, 1967; Кудлай, 1967; Черних, 1971; Романцов, 1972; Шелест, 1973; Шепета, 1974; Смирнов, 1982; Плющ, 1983); 2) окреме змалювання промислового розвитку західноукраїнського регіону, щоб разом з об'єктивною складо-

вою аналізу розвитку індустрії, використовувати цю тему для пропаганди радянського ладу, «граючи» на контрасті становища західноукраїнських земель в дорадянський період (Ковальчак, 1967; Арсент'єв, 1974); 3) показ допомоги промислових робітників радянському АПК, підвищення рівня його механізації та автоматизації (без змалювання перманентної глибинної кризи колгоспного села) (Ковалевський, 1971; Малько, 1974; Васильєв, 1984); 4) дослідження начебто активної участі українського промислового робітництва в суспільно-політичному житті республіки, організації та управлінні виробництвом (Божок, 1970; Кондрацький, 1975; Городяненко, 1976; Горелик, 1978; Бачинський, 1981); 5) традиційна як для всієї радянської історіографії історико-партійна складова (Добров, 1973; Шевчук, 1974; Глогусь, 1975; Головань, 1984; Дем'янов, 1984; Уманець, 1984; Лихолат, 1984).

Дослідник О. Кудлай, окрім традиційного для радянської історіографії насичення своєї роботи позитивним фактажем, акцентовано відмітив такі недоліки у розвитку промисловості Української РСР в перші повоєнні п'ятирічки, як невиконання цілим рядом найважливіших галузей важкої та легкої промисловості навіть довоєнного рівня виробництва (чавун, сталь, кам'яне вугілля, коке), значне відставання в порівнянні з довоєнним рівнем продуктивності праці, відзначив недоліки у використанні нових машин та устаткування (Кудлай, 1967: 20).

Дослідницею Є. Черних велика увага приділена питанням підготовки та підвищення кваліфікації робітничих кадрів безпосередньо на металургійних підприємствах Української РСР. Науковець довела, що підготовка та підвищення кваліфікації робітників в досліджуваний період набули якісно нового характеру. Навчання робітників на підприємствах не обмежувалося програмою технічного мінімуму, а включало елементи інженерно-технічних знань. Підготовка робочих кадрів з виробництва проводилася переважно шляхом індивідуально-бригадного навчання. Автор детально аналізує різні форми підвищення кваліфікації робітників, які застосовувалися у досліджуваний період. Важливе значення мала така форма підвищення кваліфікації, як виробничо-технічні курси, де робітники отримували не лише спеціальні, а й загальнотехнічні знання. За підрахунками дисертантки, лише у 1965 р. виробничо-технічні курси закінчило близько 12 тисяч робітників провідних професій металургійних підприємств УРСР. А лише в роки семирічки на курсах цільового призначення пройшло навчання не менше третини металургів, а на

підприємствах, які в ці роки набагато збільшили виробничі потужності, на курсах цільового призначення вивчили нову техніку близько половини чисельного складу робітників, що дозволяло своєчасно застосовувати нові технології та обладнання та збільшити випуск продукції (Черних, 1971: 10).

Досліджуючи внесок українського робітництва у пришвидшення науково-технічного прогресу в промисловості, дисертант М. Плющ розглянув участь робітників у здійсненні глибинних змін в техніці та технологіях промислового виробництва. Історик виявив та прослідкував закономірності посилення робітництва у базових галузях важкої індустрії, які мали вирішальне значення в технологічному переозброєнні всієї промисловості Української РСР. Дослідник висвітлив участь українських робітників у створенні та впровадженні у виробництво нових машин та механізмів, приладів та засобів комплексної механізації та автоматизації виробництва, модернізації обладнання (Плющ, 1983: 9).

Оцінюючи допомогу промислових робітників українському колгоспному селу, дослідник В. Васильєв встановив, що в перші повоєнні роки найважливіше значення для відродження сільського господарства України мало поновлення роботи машинно-тракторних станцій, які були основною формою виробничо-технічного обслуговування колгоспів. Здійснюючи шефство

над МТС, колективи промислових підприємств України провели великий обсяг будівельних робіт, ремонтували сільськогосподарську техніку та обладнання, передали в майстерні МТС значну кількість верстатів, інструментів, запасних частин, матеріалів. Великого значення мала допомога в електрифікації сільського господарства, розвитку окремих галузей, у тому числі зернового виробництва, овочівництва, тваринництва (Васильєв, 1984: 111).

Висновки. Таким чином, можна підвести підсумок аналізу особливостей дисертаційних досліджень українських радянських науковців другої половини 1960-х – першої половини 1980-х рр. як сукупності історіографічних джерел вивчення української промисловості повоєнної доби (1946–1965 рр.). Дисертації зазначеного періоду залишаються частиною вітчизняного історіографічного наративу з промислової повоєнної тематики. На їх сторінках містяться важливі історіографічні факти з основних напрямів та векторів конкретно-історичної та історико-партійної тематики. Не дивлячись на політичну заангажованість та необхідність дотримуватись принципу партійності, українські радянські науковці провели в зазначений період колосальну роботу по введенню в науковий обіг величезної кількості першоджерел та виявили коло малодосліджених питань для майбутніх поколінь науковців.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Андреев А. Н. Повышение культурно-технического уровня советских рабочих на современном этапе коммунистического строительства (На материалах промышленных предприятий западных областей Украины): автореф. дис. ... канд. экон. наук: 07.00.02. Львов, 1967. 21 с.
2. Арсентьев Н. В. Развитие социалистической промышленности западных областей Украинской ССР (1946–1960 гг.): автореф. дис. ... доктора ист. наук: 07.00.02. Кишинев, 1974. 35 с.
3. Бачинский В. М. КПСС в борьбе за повышение благосостояния рабочего класса: (На материалах Украины. 1959–1966 гг.): автореф. дис. ... д-ра ист. наук: 07.00.01. К., 1981. 46 с.
4. Божок И. Г. Участие рабочего класса Украинской ССР в общественно-политической жизни республики (1946–1950 гг.): автореф. дис. ... канд. ист. наук: 07.00.02. К., 1970. 20 с.
5. Васильев В. В. Помощь рабочего класса колхозному крестьянству в подъёме сельского хозяйства. 1945 – конец 50-х гг. (На материалах Украинской ССР): дис. ... канд. ист. наук: 07.00.02. Симферополь, 1984. 247 с.
6. Глогусь Я. С. Комуністична партія України в боротьбі за виконання п'ятирічки у галузі економіки (1951–1955 рр.): дис. ... канд. ист. наук: 07.00.02. Львов, 1975. 212 с.
7. Головань Н. Д. Деятельность Компартии Украины по повышению трудовой активности рабочей молодёжи (1951–1958 гг.): автореф. дис. ... канд. ист. наук: 07.00.01. Х., 1984. 35 с.
8. Горелик А. Я. Роль революционных и трудовых традиций в повышении общественно-политической активности рабочего класса (1959–1970 гг.). (На материалах Украинской ССР): автореф. дис. ... канд. ист. наук: 07.00.02. Днепропетровск, 1978. 26 с.
9. Городяненко В. Г. Рост социальной активности рабочей молодёжи Украинской ССР в 1961–1970 гг.: автореф. дис. ... канд. ист. наук: 07.00.02. Днепропетровск, 1976. 22 с.
10. Демьянов Г. С. Деятельность КПСС по повышению ведущей роли рабочего класса в социально-экономическом развитии советского общества в условиях зрелого социализма: дис. ... доктора ист. наук: 07.00.01. К., 1984. 458 с.
11. Добров П. В. Деятельность КП Украины по подготовке и воспитанию кадров рабочего класса в годы четвёртой пятилетки (1946–1950 гг.). (На материалах Донецкой и Луганской областей): автореф. дис. ... канд. ист. наук: 07.00.01. Донецк, 1973. 19 с.
12. Ковалевский Б. П. Дальнейшее укрепление союза рабочего класса и колхозного крестьянства в период коммунистического строительства 1959–1970 гг. (На материалах Украинской ССР): автореф. дис. ... д-ра ист. наук: 07.00.02. К., 1971. 69 с.

13. Ковальчак Г. И. Социалистическая индустриализация западных областей Украины (1939–1958 гг.): автореф. дис. ... доктора эконом. наук. К., 1967. 39 с.
14. Кондрацкий А. А. Роль рабочего класса в общественно-политической жизни 1959–1970 гг. (На материалах Украинской ССР): автореф. дис. ... канд. ист. наук: 07.00.02. К., 1975. 29 с.
15. Кудлай А. С. Рабочий класс Украины в борьбе за восстановление и развитие промышленности в послевоенный период (1945–1955 гг.): автореф. дис. ... доктора ист. наук: 07.00.02. Львов, 1967. 36 с.
16. Лаас Н. О. Проблеми соціальної історії України другої половини 40-х – середини 60-х рр. ХХ ст. в англомовній історіографії: дис. ... канд. іст. наук: 07.00.06. К., 2009. 245 с.
17. Ласевська Ю. В. Перетворення в економіці України в 1953–1964 рр.: історіографія проблеми: дис. ... канд. іст. наук: 07.00.06. Донецьк, 2008. 218 с.
18. Лихолат А. В. Партийное руководство научно-техническим прогрессом в промышленности УССР в условиях развитого социализма: дис. ... доктора ист. наук: 07.00.01. К., 1984. 448 с.
19. Малько О. А. Вклад рабочего класса Украинской ССР в укрепление материально-технической базы сельского хозяйства (1959–1970 гг.): автореф. дис. ... канд. ист. наук: 07.00.02. К., 1974. 33 с.
20. Нефьодов Д. В. Робітництво УРСР повоєнного двадцятиріччя (1946–1965 рр.) в історіографії: монографія. Миколаїв: Ліон, 2018. 404 с.
21. Плющ Н. Р. Вклад рабочего класса Украинской ССР в ускорение научно-технического прогресса в промышленности (50–70-е годы): автореф. дис. ... доктора ист. наук: 07.00.02. К., 1983. 46 с.
22. Романцов В. Е. Изменения в численности и составе рабочего класса Украинской ССР (1946–1970 гг.): автореф. дис. ... доктора ист. наук: 07.00.02. Х., 1972. 80 с.
23. Смирнов Е. П. Количественные и качественные изменения в составе рабочих – строителей Украинской ССР (1959–1970 гг.): автореф. дис. ... канд. ист. наук: 07.00.02. К., 1982. 24 с.
24. Уманец А. Н. Идеино-воспитательная работа партийных организаций на промышленных предприятиях Украины (1956–1961 гг.): дис. ... кандидата ист. наук: 07.00.01. К., 1984. 229 с.
25. Черных Е. В. Подъём культурно-технического уровня рабочих металлургической промышленности Украинской ССР в 1959–1965 гг.: автореф. дис. ... канд. ист. наук: 07.00.02. Днепропетровск, 1971. 22 с.
26. Шевчук В. П. Деятельность Коммунистической партии по развитию творческой активности рабочего класса в условиях строительства коммунизма (Из опыта парторганизаций Украины, 1959–1970): автореф. дис. ... доктора ист. наук: 07.00.02. К., 1974. 52 с.
27. Шелест Д. С. Количественные и качественные изменения в составе рабочего класса Украинской ССР в период коммунистического строительства (1959–1970 гг.): автореф. дис. ... доктора ист. наук: 07.00.02. К., 1973. 52 с.
28. Шепета М. Т. Рост творческой активности рабочего класса Украинской ССР на завершающем этапе строительства социализма (1951–1958 гг.): автореф. дис. ... доктора ист. наук: 07.00.02. К., 1974. 68 с.

REFERENCES

1. Andreev A. N. (1967) Povyshenie kulturno-tehnicheskogo urovnya sovetskih rabochih na sovremennom etape kommunistskogo stroitelstva (Na materialah promyshlennyh predpriyatij zapadnyh oblastej Ukrainy) [Improving the cultural and technical level of Soviet workers at the present stage of communist construction (Based on materials from industrial enterprises in the western regions of Ukraine)]: avtoref. dis. ... kand. ekon. nauk: 07.00.02. Lvov. 21 s. [in Russian].
2. Arsentev N. V. (1974). Razvitie socialisticheskoy promyshlennosti zapadnyh oblastej Ukrainskoj SSR (1946–1960 gg.) [The Development of Socialist Industry in the Western Regions of the Ukrainian SSR (1946–1960)]: avtoref. dis. ... doktora ist. nauk: 07.00.02. Kishinev. 35 s. [in Russian].
3. Bachinskij V. M. (1981). KPSS v borbe za povyshenie blagosostoyaniya rabocheho klassa: (Na materialah Ukrainy. 1959–1966 gg.) [The CPSU in the struggle to improve the welfare of the working class: (Based on materials from Ukraine. 1959–1966)]: avtoref. dis. ... d-ra ist. nauk: 07.00.01 Kiev. 46 s. [in Russian].
4. Bozhok I. G. (1970). Uchastie rabocheho klassa Ukrainskoj SSR v obshestvenno-politicheskoy zhizni respubliki (1946–1950 gg.) [Participation of the working class of the Ukrainian SSR in the socio-political life of the republic (1946–1950)]: avtoref. dis. ... kand. ist. nauk : 07.00.02. Kiev. 20 s. [in Russian].
5. Vasilev V. V. (1984). Pomosh rabocheho klassa kolhoznomu krestyanstvu v podyome selskogo hozyajstva. 1945 – konec 50-h gg. (Na materialah Ukrainskoj SSR) [The working class's assistance to collective farmers in the revival of agriculture. 1945–late 1950s (Based on materials from the Ukrainian SSR)]: dis. ... kand. ist. nauk: 07.00.02. Simferopol. 247 s. [in Russian].
6. Hlohus Ya. S. (1975). Komunistychna partiia Ukrainy v borotbi za vykonannya piytyrichky u haluzi ekonomiky (1951–1955 rr.) [The Communist Party of Ukraine in the struggle to fulfill the five-year plan in the economic sphere (1951–1955)]: dis. ... kand. ist. nauk: 07.00.02. Lviv. 212 s. [in Ukrainian].
7. Golovan N. D. (1984). Deyatelnost Kompartii Ukrainy po povysheniyu trudovoj aktivnosti rabochej molodyozhi (1951–1958 gg.) [Activities of the Communist Party of Ukraine to increase the labor activity of young workers (1951–1958)]: avtoref. dis. ... kand. ist. nauk: 07.00.01. Kharkov. 35 s. [in Russian].
8. Gorelik A. Ya. (1978). Rol revolyucionnyh i trudovyh tradicij v povyshenii obshestvenno-politicheskoy aktivnosti rabocheho klassa (1959–1970 gg.). (Na materialah Ukrainskoj SSR) [The role of revolutionary and labor traditions in increasing the socio-political activity of the working class (1959–1970). (Based on materials from the Ukrainian SSR)]: avtoref. dis. ... kand. ist. nauk: 07.00.02. Dnepropetrovsk. 26 s. [in Russian].
9. Gorodyanenko V. G. (1976). Rost socialnoj aktivnosti rabochej molodyozhi Ukrainskoj SSR v 1961–1970 gg. [The growth of social activity among young workers in the Ukrainian SSR in 1961–1970]: avtoref. dis. ... kand. ist. nauk: 07.00.02. Dnepropetrovsk. 22 s. [in Russian].

10. Demyanov G. S. (1984). Deyatelnost KPSS po povysheniyu vedushej roli rabocheho klassa v socialno-ekonomicheskom razvitiy sovetskogo obshestva v usloviyah zrelogo socializma [The CPSU's activities to enhance the leading role of the working class in the socio-economic development of Soviet society under mature socialism]: dis. ... doktora ist. nauk: 07.00.01. Kiev. 458 s. [in Russian].
11. Dobrov P. V. (1973). Deyatelnost KP Ukrainy po podgotovke i vospitaniyu kadrov rabocheho klassa v gody chetyvortoy pyatiletki (1946–1950 gg.). (Na materialah Doneckoj i Luganskoj oblastej) [The activities of the Communist Party of Ukraine in training and educating the working class during the fourth five-year plan (1946–1950). (Based on materials from the Donetsk and Luhansk regions)]: avtoref. dis. ... kand. ist. nauk: 07.00.01. Doneck. 19 s. [in Russian].
12. Kovalevskij B. P. (1971). Dalnejshee ukreplenie soyuza rabocheho klassa i kolhoznogo krestyanstva v period kommunisticheskogo stroitelstva 1959–1970 gg. (Na materialah Ukrainskoj SSR) [Further strengthening of the alliance between the working class and collective farmers during the period of communist construction from 1959 to 1970 (based on materials from the Ukrainian SSR)]: avtoref. dis. ... d-ra ist. nauk: 07.00.02. Kiev. 69 s. [in Russian].
13. Kovalchak G. I. (1967). Socialisticheskaya industrializaciya zapadnyh oblastej Ukrainy (1939–1958 gg.) [Socialist industrialization of the western regions of Ukraine (1939–1958)]: avtoref. dis. ... doktora ekonom. nauk. Kiev. 39 s. [in Russian].
14. Kondrackij A. A. (1975). Rol rabocheho klassa v obshestvenno-politicheskoj zhizni 1959–1970 gg. (Na materialah Ukrainskoj SSR) [The role of the working class in social and political life in 1959–1970 (based on materials from the Ukrainian SSR)]: avtoref. dis. ... kand. ist. nauk: 07.00.02. Kiev. 29 s. [in Russian].
15. Kudlaj A. S. (1967). Rabochij klass Ukrainy v borbe za vosstanovlenie i razvitie promyshlennosti v poslevoennyj period (1945–1955 gg.) [The working class of Ukraine in the struggle for the restoration and development of industry in the post-war period (1945–1955)]: avtoref. dis. ... doktora ist. nauk: 07.00.02. Lvov. 36 s. [in Russian].
16. Laas N. O. (2009) Problemy sotsialnoi istorii Ukrainy druhoi polovyny 40-kh – seredyny 60-kh rr. XX st. v anhlo-movnij istoriografii [Problems of social history of Ukraine in the second half of the 1940s – mid-1960s in English-language historiography]: dis. ... kand. ist. nauk: 07.00.06. Kyiv. 245 s. [in Ukrainian].
17. Laievska Yu. V. (2008). Peretvorennia v ekonomitsi Ukrainy v 1953–1964 rr.: istoriografia problemy [Transformations in the Ukrainian economy in 1953–1964: historiography of the problem]: dis. ... kand. ist. nauk: 07.00.06. Donetsk. 218 s. [in Ukrainian].
18. Liholat A. V. (1984). Partijnoe rukovodstvo nauchno-tehnicheskim progressom v promyshlennosti USSR v usloviyah razvitogo socializma [Party leadership of scientific and technological progress in industry in the Ukrainian SSR under developed socialism]: dis. ... doktora ist. nauk: 07.00.01. Kiev. 448 s. [in Russian].
19. Malko O. A. (1974). Vklad rabocheho klassa Ukrainskoj SSR v ukreplenie materialno-tehnicheskoi bazy selskogo hozyajstva (1959–1970 gg.) [The contribution of the working class of the Ukrainian SSR to strengthening the material and technical base of agriculture (1959–1970)]: avtoref. dis. ... kand. ist. nauk: 07.00.02. Kiev. 33 s. [in Russian].
20. Nefodov D. V. (2018). Robitnytstvo URSR pivoiennoho dvadtsiatyrichchia (1946–1965 rr.) v istoriografii [The working class of the Ukrainian SSR in the post-war twenty years (1946–1965) in historiography]. Mykolaiv : Ilion. 404 s. [in Ukrainian].
21. Plyush N. R. (1983). Vklad rabocheho klassa Ukrainskoj SSR v uskorenne nauchno-tehnicheskogo progressa v promyshlennosti (50–70-e gody) [The contribution of the working class of the Ukrainian SSR to the acceleration of scientific and technological progress in industry (1950s–1970s)]: avtoref. dis. ... doktora ist. nauk: 07.00.02. Kiev. 46 s. [in Russian].
22. Romancov V. E. (1972). Izmeneniya v chislennosti i sostave rabocheho klassa Ukrainskoj SSR (1946–1970 gg.) [Changes in the size and composition of the working class in the Ukrainian SSR (1946–1970)]: avtoref. dis. ... doktora ist. nauk: 07.00.02. Kharkov. 80 s. [in Russian].
23. Smirnov E. P. (1982). Kolichestvennye i kachestvennye izmeneniya v sostave rabochih – stroitelej Ukrainskoj SSR (1959–1970 gg.) [Quantitative and qualitative changes in the composition of workers – builders in the Ukrainian SSR (1959–1970)]: avtoref. dis. ... kand. ist. nauk: 07.00.02. Kiev. 24 s. [in Russian].
24. Umanec A. N. (1984). Idejno-vospitatelnaya rabota partijnyh organizacij na promyshlennyh predpriyatiyah Ukrainy (1956–1961 gg.) [Ideological and educational work of party organizations at industrial enterprises in Ukraine (1956–1961)]: dis. ... kandidata ist. nauk: 07.00.01. Kiev. 229 s. [in Russian].
25. Chernyh E. V. (1971). Podyom kulturno-tehnicheskogo urovnya rabochih metallurgicheskoi promyshlennosti Ukrainskoj SSR v 1959–1965 gg. [The rise in the cultural and technical level of workers in the metallurgical industry of the Ukrainian SSR in 1959–1965]: avtoref. dis. ... kand. ist. nauk: 07.00.02. Dnepropetrovsk. 22 s. [in Russian].
26. Shevchuk V. P. (1974). Deyatelnost Kommunisticheskoi partii po razvitiyu tvorcheskoj aktivnosti rabocheho klassa v usloviyah stroitelstva kommunizma (Iz opyta partorganizacij Ukrainy, 1959–1970) [The Communist Party's activities to develop the creative activity of the working class in the context of building communism (From the experience of party organizations in Ukraine, 1959–1970)]: avtoref. dis. ... doktora ist. nauk: 07.00.02. Kiev. 52 s. [in Russian].
27. Shelest D. S. (1973). Kolichestvennye i kachestvennye izmeneniya v sostave rabocheho klassa Ukrainskoj SSR v period kommunisticheskogo stroitelstva (1959–1970 gg.) [Quantitative and qualitative changes in the composition of the working class of the Ukrainian SSR during the period of communist construction (1959–1970)]: avtoref. dis. ... doktora ist. nauk: 07.00.02. Kiev. 52 s. [in Russian].
28. Shepeta M. T. (1974). Rost tvorcheskoj aktivnosti rabocheho klassa Ukrainskoj SSR na zavershayushem etape stroitelstva socializma (1951–1958 gg.) [The growth of creative activity among the working class of the Ukrainian SSR during the final stage of socialist construction (1951–1958)]: avtoref. dis. ... doktora ist. nauk: 07.00.02. Kiev. 68 s. [in Russian].

ЗМІСТ

ІСТОРІЯ

Ігор РАЙКІВСЬКИЙ, Олег ЄГРЕШІЙ, Петро ГАВРИЛИШИН ВЗАЄМИНИ ОПАНАСА ЗАЛИВАХИ З АЛЛОЮ ГОРСЬКОЮ.....	4
Надія РИЖЕВА ПРОМИСЛОВІСТЬ ПОВОЄННОЇ УКРАЇНИ (1946–1965 РР.) В ПРАЦЯХ РАДЯНСЬКИХ ДОСЛІДНИКІВ ДРУГОЇ ПОЛОВИНИ 1980-Х – ПОЧАТКУ 1990-Х РР.....	11
Леся СМУТОК, Владислав ОЧЕРЕТЯНИЙ ЕТНО-КОНФЕСІЙНЕ РІЗНОМАНІТТЯ МІСТ РУСЬКОГО ВОЄВОДСТВА У XV–XVIII СТ. НА ПРИКЛАДІ НОВОГО САМБОРА	16
Михайло ТИМОШИК ОРДЕНИ ТА ПРОПАГАНДА: ЯК НАГОРОДНІ СИСТЕМИ США ТА СРСР СТАЛИ ІНСТРУМЕНТОМ ІДЕОЛОГІЧНОЇ БОРОТЬБИ В РОКИ ХОЛОДНОЇ ВІЙНИ (1947–1991).....	23
Василь ХОМЦЬКИЙ МИТРОПОЛИТ ТЕРНОПІЛЬСЬКИЙ І БУЧАЦЬКИЙ ВАСИЛЬ (БОДНАРЧУК) І ЙОГО ОКРЕМІ АСПЕКТИ АРХІПАСТИРСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ У ВВІРЕНІЙ ЙОМУ ЄПАРХІЇ (1990–2006 РР.).....	29
Людмила ХРЯЩЕВСЬКА ДИСЕРТАЦІЙНІ ДОСЛІДЖЕННЯ УКРАЇНСЬКИХ РАДЯНСЬКИХ НАУКОВЦІВ ДРУГОЇ ПОЛОВИНИ 1960-Х – ПЕРШОЇ ПОЛОВИНИ 1980-Х РР. ЯК ІСТОРІОГРАФІЧНЕ ДЖЕРЕЛО ВИВЧЕННЯ УКРАЇНСЬКОЇ ПРОМИСЛОВОСТІ ПОВОЄННОЇ ДОБИ (1946–1965 РР.).....	39
Тамара ШАРАВАРА ПОЧАТКОВА ВІЙСЬКОВА ПІДГОТОВКА ТА ОСОБЛИВОСТІ НАЦІОНАЛЬНО-ПАТРІОТИЧНОГО ВИХОВАННЯ В КРАЇНАХ БАЛТІЇ.....	45
Андрій ЩЕГЛОВ РАДЯНСЬКА РОЗВІДУВАЛЬНА ДІЯЛЬНІСТЬ ПРОТИ ПОЛЬЩІ НА УКРАЇНСЬКІЙ ДІЛЯНЦІ КОРДОНУ (СЕРЕДИНА 30-Х РОКІВ ХХ СТ.).....	53

МИСТЕЦТВОЗНАВСТВО

Олена ПОНОМАРЕВСЬКА, Людмила ПОСЬМАШНА, Ганна МОРОЗОВА ОСОБЛИВОСТІ ІКОНОГРАФІЇ ОБРАЗУ СВЯТОГО МИКОЛИ МИРЛІКІЙСЬКОГО В НАРОДНИХ ІКОНАХ ПІВНІЧНО-СХІДНОГО ПОЛІССЯ КІНЦЯ XVIII–XIX СТОЛІТЬ.....	61
Тетяна САМАЯ КОНЦЕПТ МУЗИЧНОЇ ВИРАЗНОСТІ: ВІД ПРОСОДІЇ ДО РИТМОІНТОНАЦІЇ.....	71
Олег КОЛУБАСЬ ОНОВЛЕННЯ ЖАНРІВ ПОПУЛЯРНОЇ ПІСНІ ГАЛИЧИНИ В ПЕРІОД МІЖВОЄННОГО ДВАДЦЯТИРІЧЧЯ ХХ СТОЛІТТЯ ПІД ВПЛИВОМ НОВІТНІХ ФОРМ КУЛЬТУРНОГО ЖИТТЯ.....	78
Андрій КОРНСЬ, Ван ЦЗИФЕН МИСТЕЦТВО СУЧАСНОГО ПЕЙЗАЖУ В ТВОРАХ ХУАН ЮСІНА.....	84
Ігор КОСТЕНКО, Олександра МАКОВСКА ТИПОГРАФІКА У КОМПОЗИЦІЙНІЙ СТРУКТУРІ ВІЗУАЛЬНОЇ КОМУНІКАЦІЇ СУЧАСНИХ МЕДІА.....	89
Ірина КОСТЮК, Христина ДОМНИЧ ДЕКОРАТИВНІ ЕЛЕМЕНТИ АКВАДИЗАЙНУ В ІНТЕР'ЄРАХ.....	95
Едуард КРАСНИЙ АВТОРСЬКИЙ СТИЛЬ – ВАЖЛИВА СКЛАДОВА ІДЕНТИЧНОСТІ ХУДОЖНИКА НА ПРИКЛАДІ ТВОРЧОСТІ УКРАЇНСЬКОГО ЖИВОПИСЦЯ ІВАНА МАРЧУКА.....	101
Роман КРОТЕНКО РЕСТАВРАЦІЯ ТА ТУРИЗМ. ЯК НОВІТНІ ТЕХНОЛОГІЇ ВПЛИВАЮТЬ НА РОЗВИТОК РЕГІОНІВ.....	106

Костянтин ЛАПУШЕН ХАОТИЧНІСТЬ ЯК МЕТОД СТВОРЕННЯ ВІЗУАЛЬНОГО МИСТЕЦТВА: СТРАТЕГІЇ ПОРУШЕННЯ ВІЗУАЛЬНОГО ПОРЯДКУ.....	113
Ірина ЛІТІЧЕВСЬКА КИЇВСЬКА ШКОЛА ПЕЙЗАЖНОГО ЖИВОПИСУ: ДЖЕРЕЛЬНА БАЗА ДОСЛІДЖЕННЯ ТА ЇЇ ОСОБЛИВОСТІ.....	126
Наталія МАКАРОВА СИМВОЛІЗМ МУЗИКИ ТАБІРНОГО ДНЯ (НА ПРИКЛАДІ МУЗИЧНО-ПСИХОЛОГІЧНОГО АНАЛІЗУ «ПРЕЛЮДІЇ ТА ФУГИ» ЛЯ-МАЖОР № 7 В. П. ЗАДЕРАЦЬКОГО).....	135
Сергій НЕСМАЧНИЙ, Володимир ШОСТАКОВИЧ, Олена КАПШУКОВА СУЧАСНІ ПРАКТИКИ ЦИФРОВІЗАЦІЇ ТА РЕПРЕЗЕНТАЦІЇ КУЛЬТУРНОЇ СПАДЩИНИ: КЕЙС ПРОЄКТУ «СВІТ СИМВОЛІВ МИХАЙЛА САПОЖНИКОВА. ВІРТУАЛЬНА ГАЛЕРЕЯ ТВОРІВ ЖИВОПИСУ».....	141
Анастасія НОГА, Олена ВАСИЛЬЄВА ЕСТЕТИЧНІ ПРИНЦИПИ ФОРМУВАННЯ БРЕНДОВОЇ АЙДЕНТИКИ НА ОСНОВІ ЕТНОДИЗАЙНУ.....	149
Ганна ОВЧАРЕНКО, Юлія ПАЛЬЦЕВИЧ ДИСЦИПЛІНА «ФОРТЕПІАНО ТА ОСНОВИ АКОМПАНеМЕНТУ» У ПІДГОТОВЦІ ВОКАЛІСТІВ: ФАХОВІ ТА ВІКОВІ АСПЕКТИ.....	155
Оксана ПІДДУБНА, Наталія СУХАНОВА, Тимофій ДЮКАРСЬ ВПЛИВ ЦИФРОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ НА СУЧАСНЕ МИСТЕЦТВО: ВІД ЦИФРОВИХ КАРТИН ДО ІНТЕРАКТИВНИХ ІНСТАЛЯЦІЙ.....	161
Олександра РИЖОВА РОЛЬ ЖІНОК У НАЦІОНАЛЬНОМУ КУЛЬТУРНОМУ ВІДРОДЖЕННІ ІРЛАНДІЇ НА ЗЛАМІ ХІХ–ХХ СТОЛІТЬ.....	168
Наталія РИШКЕВИЧ, Поліна КАЦІОН ВИКОРИСТАННЯ REVIT FAMILIES У ПРОЄКТУВАННІ ІНТЕР'ЄРІВ: ВІД ТИПОВИХ ЕЛЕМЕНТІВ ДО АВТОРСЬКИХ РІШЕНЬ	175
Еліна САМОЙЛОВА, Євгенія СЛАСТІНА МИСТЕЦТВОЗНАВЧА РЕЦЕПЦІЯ ЕСТЕТИКИ РУХУ В ХОРЕОГРАФІЇ СУЧАСНОЇ УКРАЇНИ.....	181
Ірина СИТНИК ДИСЦИПЛІНА АРТБІЗНЕС У СУЧАСНІЙ ЕДУКАЦІЙНІЙ СФЕРІ.....	186
Олена СТАСЮК, Віктор МЕЛЬНИК КЕРАМІЧНІ КОМПОЗИЦІЇ В АРХІТЕКТУРНО-ПРОСТОРОВОМУ СЕРЕДОВИЩІ – ПРОБЛЕМИ ЗБЕРЕЖЕННЯ І РЕСТАВРАЦІЇ (НА ПРИКЛАДІ ДОСЛІДЖЕНЬ КЕРАМІЧНОГО ПАННО В ІНТЕР'ЄРІ САНАТОРІЮ «МОРШИН-ПРИКОРДОННИК»).....	194
Олексій ТИМКІВ ДУЕЛЬ-ДУЕТ № 7 ДЛЯ КЛАРНЕТА ТА ФОРТЕПІАНО КАРМЕЛЛИ ЦЕПКОЛЕНКО: ВИКОНАВСЬКИЙ АНАЛІЗ ТА ІНТЕРПРЕТАЦІЯ.....	200
Валентина ЧАЯЛО, Владислав ФЕДЬ, Юлія БОБРОВНИК МОВА ТІЛА ТА МОВА СЛОВА: ВЗАЄМОДІЯ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ І НАРОДНОГО ТАНЦЮ У ВИКОНАВСЬКІЙ МАЙСТЕРНОСТІ.....	207
Дунцань ЧЖАН, Оксана ЛАГОДА ЕКОЛОГІЧНА ПАРАДИГМА СУЧАСНОЇ ПРОЄКТНОЇ КУЛЬТУРИ: ТЕОРЕТИЧНИЙ І ПРАКТИЧНИЙ АСПЕКТИ.....	214
Євген ШИШИГІН ВІХИ БІОГРАФІЇ І ТВОРЧОСТІ АМВРОСІЯ ЖДАХИ ЗА МАТЕРІАЛАМИ КОЛЕКЦІЙ ПІВДНЯ УКРАЇНИ.....	223
Сунь ЮЙ АРТИСТИЧНА ХАРИЗМА В АСПЕКТІ ТИПОЛОГІЇ МУЗИЧНО-ВИКОНАВСЬКОЇ ОСОБИСТОСТІ.....	228

МОВОЗНАВСТВО. ЛІТЕРАТУРОЗНАВСТВО

Олена ПИЛИПЕНКО

ОНОМАСТИЧНА ТРАДИЦІЯ УКРАЇНСЬКОГО ВІЙСЬКОВОГО ФЛОТУ:
ВІД УНР ДО СУЧАСНОСТІ..... 235

Roksolana POVOROZNYUK

INTERPRETING AS RHETORIC: CORRELATING TRANSLATION STRATEGIES WITH PUBLIC
SPEAKING TACTICS..... 243

Василь ПОШТАР

РОЛЬ КОМУНІКАТИВНИХ СТРАТЕГІЙ У ТВОРЕННІ ФУТБОЛЬНИХ МЕМІВ..... 250

Ірина СУДУК

ДВОКОМПОНЕНТНІ ТЕРМІНОЛОГІЧНІ СПОЛУЧЕННЯ
У ГАЛУЗІ ЕНЕРГОЕФЕКТИВНОСТІ ТА ВІДНОВЛЮВАНИХ ДЖЕРЕЛ ЕНЕРГІЇ..... 256

Наталія ТЕЛЕГІНА, Христина ОРОБЕЦЬ

СНІ ЯК ЗАСІБ ПСИХОЛОГІЧНОГО ЗОБРАЖЕННЯ
В РОМАНІ ІРВІНА ШОУ «TWO WEEKS IN ANOTHER TOWN»..... 263

Наталія ТЕЛЕГІНА, Христина ЯЦУЩАК

МУЗИКАЛІЗАЦІЯ ЯК ХАРАКТЕРНА РИСА СТИЛЮ КАДЗУО ІШІГУРО
(НА МАТЕРІАЛІ ОПОВІДАННЯ «CROONER»)..... 269

Ірина ЧАЮН

ІНТЕРМЕДІАЛЬНІСТЬ У ХУДОЖНЬОМУ ДИСКУРСІ: ЛІНГВІСТИЧНІ ІНСТРУМЕНТИ ТА АНАЛІЗ... 276

Anton SHPIGUNOV

USING AUTOMATED QUALITY METRICS TO IMPROVE MACHINE TRANSLATION
INTO UKRAINIAN..... 282

Людмила ЮЛДАШЕВА

БАГАТОВЕКТОРНІСТЬ КОНТРАСТУ У МОВНІЙ СИСТЕМІ..... 291

ПЕДАГОГІКА

Галина МАТУЩАК, Лариса ВОЛОШИНА, Роксана ГОРБАЧУК

ІНДИВІДУАЛЬНИЙ ПІДХІД У ВИКЛАДАННІ КЛАСИЧНОГО ТАНЦЮ:
ПОТЕНЦІАЛ РЕАЛІЗАЦІЇ ТА ПЕДАГОГІЧНІ БАР'ЄРИ..... 297

Світлана МИХАЛЬЧУК

ВИКОРИСТАННЯ ТЕАТРАЛЬНОЇ ПЕДАГОГІКИ
У НАВЧАННІ ФРАНЦУЗЬКОЇ МОВИ: ПІДХОДИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ..... 305

Наталя НІКОЛАЄВА

ОСОБЛИВОСТІ ПРОФЕСІЙНО ОРІЄНТОВАНОГО НАВЧАННЯ ІНОЗЕМНИХ МОВ
ДЛЯ СТУДЕНТІВ СПЕЦІАЛЬНОСТЕЙ «012 ДОШКІЛЬНА ОСВІТА»
ТА «013 ПОЧАТКОВА ОСВІТА»..... 310

Ольга НІКОЛЕНКО, Катерина НІКОЛЕНКО

ПЕРЕВАГИ МЕТОДОЛОГІЇ CLIL У ВИКЛАДАННІ ЗАРУБІЖНОЇ ЛІТЕРАТУРИ
ДЛЯ СТУДЕНТІВ ПЕДАГОГІЧНОГО УНІВЕРСИТЕТУ..... 315

Ірина ОНИЩЕНКО

КОРЕКЦІЯ ДИСГРАФІЇ В МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ:
ТЕОРЕТИЧНІ ПІДХОДИ ДО ДОСЛІДЖЕННЯ ПРОБЛЕМИ..... 323

Andriy PASHKOV

PEDAGOGICAL CONDITIONS FOR THE FORMATION OF PROFESSIONAL COMPETENCE
OF FUTURE COMPUTER TECHNOLOGY SPECIALISTS
IN THE PROCESS OF STUDYING PROFESSIONALLY ORIENTED DISCIPLINES..... 330

Наталя ПОПОВИЧ

РОЛЬ ВИРАЗНОГО ЧИТАННЯ НА УРОКАХ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ ТА ЛІТЕРАТУРИ В ЗЗСО.... 335

Oksana SERNIAK, Mariana KROKHMALNA THE CONVERSATIONAL CLASSROOM: CULTIVATING INTERACTIVE LISTENING FOR REAL LIFE COMMUNICATION.....	340
Крістіна ТАМБОВСЬКА ІННОВАЦІЙНІ МОДЕЛІ УПРАВЛІННЯ РОЗВИТКОМ ПЕДАГОГІЧНОГО КОЛЕКТИВУ В УМОВАХ НОВОЇ УКРАЇНСЬКОЇ ШКОЛИ.....	347
Яна ЦИСЬ ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНИЙ АСПЕКТ ФОРМУВАННЯ ІНФОРМАЦІЙНО-ЦИФРОВОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ УЧНІВ.....	352
Віта ЯКОВЕНКО, Альона ПЄХАРЄВА, Наталія ІВАШУРА ІНТЕГРАЦІЯ ЗАГАЛЬНОДИДАКТИЧНИХ ПІДХОДІВ У СПЕЦІАЛЬНІ МЕТОДИКИ НАВЧАННЯ Й ВИХОВАННЯ ДІТЕЙ З ОСОБЛИВИМИ ОСВІТНІМИ ПОТРЕБАМИ.....	359

CONTENTS

HISTORY

Ihor RAIKIVSKYI, Oleh YEHRESHII, Petro HAVRYLYSHYN OPANAS ZALYVAKHA'S RELATIONSHIP WITH ALLA HORSKA.....	4
Nadiya RYZHEVA POST-WAR INDUSTRIAL DEVELOPMENT IN UKRAINE (1946–1965) IN THE WORKS OF SOVIET SCHOLARS OF THE LATE 1980S – EARLY 1990S.....	11
Lesia SMUTOK, Vladyslav OCHERETIANYI ETHNO-CONFESSIONAL DIVERSITY OF THE CITIES OF THE RUTHENIAN VOIVODESHIP IN THE 15TH–18TH CENTURIES ON THE EXAMPLE OF NOVYI SAMBIR.....	16
Mykhailo TYMOSHYK ORDERS AND PROPAGANDA: HOW THE HONOR SYSTEMS OF THE USA AND USSR BECAME INSTRUMENTS OF IDEOLOGICAL STRUGGLE DURING THE COLD WAR (1947–1991).....	23
Vasyl KHOMITSKYI METROPOLITAN VASYL (BODNARCHYK) OF TERNOPIL AND HIS PARTICULAR ASPECTS OF ARCHPASTORAL ACTIVITY IN THE DIOCESE ENTRUSTED TO HIM (1990–2006).....	29
Liudmyla KHRIASHCHEVSKA THESES BY UKRAINIAN SOVIET SCHOLARS (LATE 1960S – EARLY 1980S) AS A HISTORIOGRAPHICAL SOURCE FOR THE STUDY OF UKRAINIAN INDUSTRY IN THE POSTWAR PERIOD (1946–1965).....	39
Tamara SHARAVARA INITIAL MILITARY TRAINING AND PECULIARITIES OF NATIONAL-PATRIOTIC EDUCATION IN THE BALTIC STATES.....	45
Andrii SHCHEHLOV SOVIET INTELLIGENCE ACTIVITIES AGAINST POLAND ALONG THE UKRAINIAN SECTION OF THE BORDER (MID-1930S).....	53

ART STUDIES

Olena PONOMAREVSKA, Luidmila POSMASHNA, Hanna MOROZOVA ICONOGRAPHIC FEATURES OF THE IMAGE OF SAINT NICHOLAS OF MYRA IN THE FOLK ICONS OF NORTHEASTERN POLISSIA FROM THE LATE 18TH TO THE 19TH CENTURY.....	61
Tetiana SAMAYA THE CONCEPT OF MUSICAL EXPRESSIVENESS: FROM PROSODY TO RHYTHMOINTONATION.....	71
Oleg KOLUBAYEV RENEWAL OF GENRES IN GALICIAN POPULAR SONGS DURING THE 20 YEARS OF THE INTERWAR PERIOD OF THE 20TH CENTURY UNDER THE INFLUENCE OF NEW FORMS OF CULTURAL LIFE.....	78
Andrii KORNEV, Wang ZIFENG CONTEMPORARY LANDSCAPE ART IN THE PAINTING OF HUANG XING.....	84
Ihor KOSTENKO, Olexandra MAKOVSKA TYPOGRAPHY IN THE COMPOSITIONAL STRUCTURE OF VISUAL COMMUNICATION IN CONTEMPORARY MEDIA.....	89
Iryna KOSTYUK, Khrystyna DOMNYCH DECORATIVE ELEMENTS OF INTERIOR WATER DESIGN.....	95
Eduard KRASNIY THE AUTHOR'S STYLE IS AN IMPORTANT COMPONENT OF THE ARTIST'S IDENTITY ON THE EXAMPLE OF THE WORK OF UKRAINIAN PAINTER IVAN MARCHUK.....	101

Roman KROTENKO RESTORATION AND TOURISM. HOW NEW TECHNOLOGIES INFLUENCE THE DEVELOPMENT OF REGIONS.....	106
Konstantin LAPUSHEN CHAOTICITY AS A METHOD OF CREATING VISUAL ART: STRATEGIES OF DISRUPTING VISUAL ORDER.....	113
Iryna LITICHEVSKA SOURCE BASE FOR THE STUDY OF THE KYIV SCHOOL OF LANDSCAPE PAINTING.....	126
Nataliya MAKAROVA SYMBOLISM OF CAMP DAY MUSIC (ON THE EXAMPLE OF A MUSICAL-PSYCHOLOGICAL ANALYSIS OF “PRELUDE AND FUGE” IN A MAJOR № 7 BY V. P. ZADERATSKY).....	135
Sergii NESMACHNYI, Volodymyr SHOSTAKOVYCH, Olena KAPSHUKOVA CONTEMPORARY PRACTICES OF DIGITIZATION AND REPRESENTATION OF CULTURAL HERITAGE: THE CASE OF THE PROJECT “THE WORLD OF SYMBOLS BY MYKHAILO SAPOZHNYKOV: VIRTUAL GALLERY OF PAINTINGS”.....	141
Anastasiia NOHA, Olena VASYLIEVA AESTHETIC PRINCIPLES OF BRAND IDENTITY FORMATION BASED ON ETHNODESIGN.....	149
Hanna OVCHARENKO, Yuliia PALTSEVYCH “PIANO AND BASICS OF ACCOMPANIMENT” COURSE IN THE TRAINING OF VOCALISTS: PROFESSIONAL AND AGE ASPECTS.....	155
Oksana PIDUBNA, Nataliia SUKHANOVA, Tymofii DIUKARIEV THE IMPACT OF DIGITAL TECHNOLOGIES ON CONTEMPORARY ART: FROM DIGITAL PAINTINGS TO INTERACTIVE INSTALLATIONS.....	161
Oleksandra RYZHOVA THE ROLE OF WOMEN IN THE NATIONAL CULTURAL REVIVAL OF IRELAND AT THE TURN OF THE 20TH AND 21ST CENTURIES.....	168
Natalia RYSHKEVYCH, Polina KATSION USING REVIT FAMILIES IN INTERIOR DESIGN: FROM STANDARD ELEMENTS TO CUSTOM SOLUTIONS.....	175
Elina SAMOILOVA, Yevheniia SLASTINA ARTISTIC RECEPTION OF THE AESTHETICS OF MOVEMENT IN CONTEMPORARY UKRAINIAN CHOREOGRAPHY.....	181
Iryna SYTNYK ART BUSINESS DISCIPLINE IN THE CONTEMPORARY EDUCATIONAL FIELD.....	186
Olena STASYUK, Viktor MELNYK CERAMIC COMPOSITIONS IN THE ARCHITECTURAL-SPATIC ENVIRONMENT – PRESERVATION AND CONSERVATION PROBLEMS (ON THE EXAMPLE OF RESEARCH ON A CERAMIC PANEL IN THE INTERIOR OF THE MORSHYN-PRYKORDONNYK SANATORIUM).....	194
Oleksii TYMKIV DUELL-DUO NO. 7 FOR CLARINET AND PIANO BY KARMELLA TSEPKOLENKO: PERFORMANCE ANALYSIS AND INTERPRETATION.....	200
Valentyna CHAIALO, Vladyslav FED, Yuliia BOBROVNYK BODY LANGUAGE AND WORD LANGUAGE: INTERACTION BETWEEN UKRAINIAN LANGUAGE AND FOLK DANCE IN PERFORMANCE SKILLS.....	207
Dongcan ZHANG, Oksana LAGODA ECOLOGICAL PARADIGM OF MODERN DESIGN CULTURE: THEORETICAL AND PRACTICAL ASPECTS.....	214
Yevhen SHYSHYHIN MILESTONES OF THE BIOGRAPHY AND CREATIVITY OF AMVROSIY ZHDAKHA BASED ON MATERIALS FROM THE COLLECTIONS OF SOUTHERN UKRAINE.....	223

Sun YU

ARTISTIC CHARISMA IN THE ASPECT OF THE TYPOLOGY OF MUSICAL AND PERFORMING PERSONALITY.....	228
---	-----

LINGUISTICS. LITERATURE STUDIES**Olena PYLYPENKO**

THE ONOMASTIC TRADITION OF UKRAINIAN NAVAL VESSELS: FROM THE UKRAINIAN PEOPLE'S REPUBLIC TO THE PRESENT DAY.....	235
---	-----

Roksolana POVOROZNYUK

INTERPRETING AS RHETORIC: CORRELATING TRANSLATION STRATEGIES WITH PUBLIC SPEAKING TACTICS.....	243
---	-----

Vasyl POSHTAR

THE ROLE OF COMMUNICATIVE STRATEGIES IN THE CREATION OF FOOTBALL MEMES.....	250
--	-----

Iryna SUDUK

TWO-COMPONENT TERMINOLOGICAL COMBINATIONS IN THE FIELD OF ENERGY EFFICIENCY AND RENEWABLE ENERGY SOURCES.....	256
--	-----

Nataliya TELEGINA, Khristina OROBETS

DREAMS AS A MEANS OF PSYCHOLOGICAL REPRESENTATION IN IRWIN SHAW'S NOVEL "TWO WEEKS IN ANOTHER TOWN".....	263
---	-----

Nataliya TELEGINA, Khrystyna YATSUSHCHAK

MUZICALIZATION AS A CHARACTERISTIC FEATURE OF KAZUO ISHIGURO'S STYLE (BASED ON HIS SHORT STORY "CROONER").....	269
---	-----

Iryna CHAIUN

INTERMEDIALITY FEATURES OF LITERARY DISCOURSE: LINGUISTIC INSTRUMENTS AND ANALYTICAL APPROACHES.....	276
---	-----

Anton SHPIGUNOV

USING AUTOMATED QUALITY METRICS TO IMPROVE MACHINE TRANSLATION INTO UKRAINIAN.....	282
---	-----

Liudmyla YULDASHEVA

MULTI-VECTORIALITY OF CONTRAST IN THE LANGUAGE SYSTEM.....	291
--	-----

PEDAGOGY**Galyna MATUSHCHAK, Larisa VOLOSHYNA, Roksana HORBACHUK**

INDIVIDUAL APPROACH IN TEACHING CLASSICAL DANCE: POTENTIAL FOR IMPLEMENTATION AND PEDAGOGICAL BARRIERS.....	297
--	-----

Svitlana MYKHALCHUK

USE OF THEATRE PEDAGOGY IN TEACHING FRENCH: APPROACHES AND PERSPECTIVES..	305
---	-----

Natalia NIKOLAIEVA

FEATURES OF PROFESSIONALLY ORIENTED TEACHING OF FOREIGN LANGUAGES FOR STUDENTS OF SPECIALTIES "012 PRESCHOOL EDUCATION" AND "013 PRIMARY EDUCATION".....	310
--	-----

Olha NIKOLENKO, Kateryna NIKOLENKO

ADVANTAGES OF THE CLIL METHODOLOGY IN TEACHING FOREIGN LITERATURE TO STUDENTS OF THE PEDAGOGICAL UNIVERSITY.....	315
---	-----

Iryna ONYSHCHENKO

CORRECTION OF DYSGRAPHIA IN PRIMARY SCHOOLCHILDREN: THEORETICAL APPROACHES TO THE RESEARCH OF THE PROBLEM.....	323
---	-----

Andriy PASHKOV

PEDAGOGICAL CONDITIONS FOR THE FORMATION OF PROFESSIONAL COMPETENCE OF FUTURE COMPUTER TECHNOLOGY SPECIALISTS IN THE PROCESS OF STUDYING PROFESSIONALLY ORIENTED DISCIPLINES.....	330
---	-----

Natalia POPOVYCH	
THE ROLE OF EXPRESSIVE READING IN UKRAINIAN LANGUAGE AND LITERATURE LESSONS IN GENERAL SECONDARY SCHOOL.....	335
Oksana SERNIAK, Mariana KROKHMALNA	
THE CONVERSATIONAL CLASSROOM: CULTIVATING INTERACTIVE LISTENING FOR REAL LIFE COMMUNICATION.....	340
Kristina TAMBOVSKA	
INNOVATIVE MODELS OF MANAGING THE DEVELOPMENT OF TEACHING STAFF IN THE CONTEXT OF THE NEW UKRAINIAN SCHOOL.....	347
Yana TSYS	
PSYCHOLOGICAL AND PEDAGOGICAL ASPECT OF FORMING STUDENTS' INFORMATION AND DIGITAL COMPETENCE.....	352
Vita YAKOVENKO, Alona PIEKHARIEVA, Nataliia IVASHURA	
INTEGRATION OF GENERAL DIDACTIC APPROACHES INTO SPECIAL METHODS OF TEACHING AND UPBRINGING OF CHILDREN WITH DISABILITIES.....	359

НАУКОВЕ ВИДАННЯ

**АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ
ГУМАНІТАРНИХ НАУК**

**HUMANITIES SCIENCE
CURRENT ISSUES**

**ВИПУСК 89. ТОМ 2
ISSUE 89. VOLUME 2**

Редактори-упорядники

Микола Пантюк

Андрій Душний

Василь Ільницький

Іван Зимомря

Здано до набору 11.08.2025 р. Підписано до друку 29.08.2025 р.

Гарнітура Times New Roman. Формат 64×84/8.

Друк офсетний. Папір офсетний.

Ум. друк. арк. 43,71. Зам. № 0925/703. Наклад 300 прим.

Видавництво і друкарня – Видавничий дім «Гельветика»

65101, Україна, м. Одеса, вул. Інглєзі, 6/1

Телефони: +38 (095) 934-48-28, +38 (097) 723-06-08

E-mail: mailbox@helvetica.ua

Свідоцтво суб'єкта видавничої справи

ДК № 7623 від 22.06.2022 р.